

Seat
No.Set **P****B.Com. – I (Semester – I) (CBCS) Examination, 2018**
PRINCIPLES OF BUSINESS MANAGEMENT

Day and Date : Thursday, 22-3-2018

Max. Marks : 70

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

- Instructions :** 1) All questions are **compulsory**.
2) Figures to the right indicate **full marks**.

1. Choose the correct alternative from given alternatives : 14

- 1) Planning is the _____ process.
A) Ordinary B) Less-intellectual
C) Intellectual D) All of the above
- 2) _____ is art, science and profession.
A) Organisation B) Planning
C) Management D) Controlling
- 3) Systematic delegation of authority in an organisation is called as
A) Centralisation B) De-centralisation
C) Division of labour D) Departmentation
- 4) Generally the period five years or more is treated as a _____ planning.
A) Short-term B) Long-term
C) Administrative D) Overall
- 5) The first stage in the process of decision-making is
A) To find out the alternatives B) To find out remedies
C) To identify the problem D) None of the above
- 6) _____ is considered the father of modern management.
A) Henry Fayol B) Dr. F. W. Taylor
C) Elten Mayo D) Max Weber
- 7) _____ is a system of consciously coordinated activities or forces of two or more persons.
A) Planning B) Decision-making
C) Controlling D) Organization

- 8) In management, organisation means
 A) Collective task B) Group task
 C) Structural task D) All of the above
- 9) _____ planning elements is expressed in numerical terms.
 A) Objectives B) Budget C) Policies D) Rules
- 10) The work which manager performs to arrive at conclusion and judgement is
 A) Objectives B) Motivation C) Organisation D) Decision making
- 11) _____ is the systematic and consistent reservation of authority at central point within an organisation.
 A) Responsibility B) Relationship
 C) Centralisation D) Decentralisation
- 12) Authority and _____ are the two sides of the same coin.
 A) Discipline B) Responsibility
 C) Direction D) Control
- 13) _____ is deciding in advance, what is to be done.
 A) Planning B) Decision-making
 C) Organisation D) Controlling
- 14) Good plan is that plan which consists of
 A) Simplicity B) Flexibility C) Balanced D) All of the above

2. Write short notes :

14

- A) Techniques of decision making.
 B) Line and staff organisation.

3. Write short answer :

14

- A) Types of planning.
 B) Explain the functional areas of management.

4. Answer **any one** of the following questions :

14

- A) Explain the 14 management principles of Henry Fayol.
 B) What is decision making ? Explain the decision making process.

5. Answer **any one** of the following questions :

14

- A) What is ‘organising’ ? Explain the steps in the process of organising.
 B) What is planning ? Explain the process of ‘planning’ in detail.

Set P

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडा. १४

- १) नियोजन ही _____ प्रक्रिया आहे.

अ)	सामान्य	ब)	कमी बौद्धिक	क)	बौद्धिक	ड)	वरील सर्व
----	---------	----	-------------	----	---------	----	-----------
- २) _____ ही कला, शास्त्र आणि पेशा आहे.

अ)	संघटन	ब)	नियोजन	क)	व्यवस्थापन	ड)	नियंत्रण
----	-------	----	--------	----	------------	----	----------
- ३) संघटनेतील अधिकार, सत्ता पद्धतशीरपणे हस्तांतरीत करण्याची व्यवस्था म्हणजे _____ होय.

अ)	केंद्रीकरण	ब)	विकेंद्रिकरण	क)	श्रम विभाजन	ड)	विभागीकरण
----	------------	----	--------------	----	-------------	----	-----------
- ४) सर्वसाधारणपणे ५ वर्षे किंवा त्याहून जास्त कालावधीसाठी केल्या जाणाऱ्या नियोजनसा _____ नियोजन समझले जाते.

अ)	अल्प कालावधी	ब)	दर्घ कालावधी	क)	प्राशासकीय	ड)	संपूर्ण
----	--------------	----	--------------	----	------------	----	---------
- ५) निर्णय प्रक्रियेतील पहिली पायरी _____ होय.

अ)	पर्यायांचा शोध घेणे	ब)	उपाय योजना शोधने
क)	समस्या समझाऊन घेणे	ड)	वरीलपैकी कोणतेही नाही
- ६) _____ यांना आधुनिक व्यवस्थापनाचे जनक म्हणतात.

अ)	हेन्री फेयॉल	ब)	डॉ. एफ. डब्ल्यू. टेलर
क)	एल्टन मेयो	ड)	मॅक्स वेबर
- ७) _____ म्हणजे दोन किंवा अधिक व्यक्तींच्या सहकार्याने किंवा साहचर्याने कार्य करण्याची सुसूत्रित पद्धत होय.

अ)	नियोजन	ब)	निर्णय घेणे	क)	नियंत्रण	ड)	संघटन
----	--------	----	-------------	----	----------	----	-------
- ८) व्यवस्थापनामध्ये संघटन म्हणजे _____

अ)	सामूहिक कार्य	ब)	गट कार्य	क)	रचनात्मक कार्य	ड)	वरील सर्व
----	---------------	----	----------	----	----------------	----	-----------
- ९) _____ नियोजनातील घटक सांख्यिकीय दृष्टिकोनातून व्यक्त केले जातात.

अ)	उद्दिष्टे	ब)	अंदाजपत्रक	क)	धोरणे	ड)	नियम
----	-----------	----	------------	----	-------	----	------

- १०) निष्कर्ष व निवाड्याप्रत येण्यासठी व्यवस्थापक करीत असलेले कार्य म्हणजे _____
 अ) उद्दिष्टे ब) कार्यप्रेरणा क) संघटन ड) निर्णय घेणे

११) संघटना अंतर्गत केंद्रीय बिंदूवर (सत्ता) अधिकार पद्धतशीरपणे आणि सुसंबंद्ध स्वरूपात सुरक्षित ठेवणे म्हणजे _____ होय.
 अ) जबाबदारी ब) नातेसंबंध क) केंद्रीकरण ड) विकेंद्रीकरण

१२) अधिकार आणि _____ या एकचा नाण्याच्या दोन बाजु आहेत.
 अ) शिस्त ब) जबाबदारी क) निर्देशन ड) नियंत्रण

१३) काय काम करवायाचे हे अगोदर निश्चित करणे म्हणजे _____ होय.
 अ) नियोजन ब) निर्णय घेणे क) संघटन ड) नियंत्रण

१४) चांगले नियोजन म्हणजे असे नियोजन की ज्यामध्ये _____ असते.
 अ) साधेपणा ब) लवचिकता क) संतुलितपणा ड) वरील सर्व

२. टीपा लिहा :

४

- अ) निर्णय प्रक्रियेतील तंत्रे.
ब) रेखा आणि कर्मचारी पद्धतीचे संघटन.

३. थोड़क्यात उत्तरे लिहा :

१४

- अ) नियोजनाचे प्रकार.
ब) व्यवस्थापनाची कार्यात्मक क्षेत्रे स्पष्ट करा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

१४

- अ) हेन्री फेयॉल यांची व्यवस्थापनाची १४ तत्वे स्पष्ट करा.
ब) निर्णय घेणे म्हणजे काय ? निर्णय घेण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

५. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

٢٤

- अ) संघटन म्हणजे काय ? संघटन प्रक्रियेतील टप्पे सांगा.
ब) नियोजन म्हणजे काय ? नियोजनाची प्रक्रिया सविस्तर स्पष्ट करा.